

Nomenat per la Fundació Huguet de Castelló

GERMA COLON «VALENCIA DE L'ANY»

● Avui, conferència sobre «Ortografia i les Normes de Castelló»

Aquest matí a les 11, la Fundació Huguet de Castelló de la Plana, nomenarà «Valencià de l'any» al gran filòleg i romanista castellonenc Germà Colón.

L'acte tindrà lloc al Saló de Sessions de l'Ajuntament de la nostra ciutat. Per la vesprada, el professor Colón donarà una conferència, a les 7.30 a l'edifici Principal de la Caixa d'Estalvis, organitzada per la Societat Castellonenca de Cultura, sota el títol «Ortografia i les Normes de Castelló».

La conferència de Germà Colón, professor de català a la Universitat de Basilea, i un dels romanistes més importants d'Europa pot resultar d' excepcional interès per esclarir amb la seua paraula autoritzadíssima, les controvèrsies actualment originades al País Valencià, per la llengua que actualment parla el poble castellonenc.

«Mediterráneo» publica avui un article del professor Lluís Gimeno, destacant la personalitat i l'obra del gran filòleg castellonenc.

Segons fonts properes a la Fundació Huguet, Germà Colón ha estat nomenat «Valencià de l'Any», donat que ara es celebra el cinquantenari de «Les Nomes de Castelló», de les quals el filòleg castellonenc ha estat un dels màxims defensors des de la seua visió altament científica.

SALAS DE ARTE

MARIA TERESA NAVARRO EN ANASTASIA KLEIN

En la Galeria Anastasia Klein exposa una col·lecció de òleos la pintora María Teresa Navarro. Cuadros de formato medio con un contenido temático variadísimo.

En la muestra vemos paisajes pirenaicos, mujeres remendando redes, bodegones, flores, escenas de mar, retratos y oficios artesianos entre otros.

Una colección que pone de relieve el progreso de esta pintora que superó la buena formación académica que recibió para adquirir una expresión personal.

En la obra que ha reunido en

esta ocasión se pone de relieve su dominio del dibujo y el color cuando se trata de un estilo realista como el suyo.

Quizás debamos señalar su sensibilidad y buen sentido estético al elegir los motivos de inspiración, y en especial cuando compone bodegones o flores. También el estudio de los personajes que retrata porque no se queda en la superficie sino que ahonda en el espíritu del modelo para luego reflejarlo en la pintura.

Una exposición muy interesante por varios conceptos.

LEKANDA EN LA CASA ABADIA DE LA CAJA DE AHORROS

Lekanda es un pintor de Norte de España que ha vivido y creado arte en París durante mucho tiempo. Es un veterano que está de vuelta de todas las experiencias.

En esta ocasión nos brinda una gran variedad de temas: Iglesias y ermitas, paisajes, desnudos, marinas, tipos populares, escenas vascas, ríos y una maternidad.

Pintor impresionista, de óptica aguda y capacidad de síntesis, que

maneja la materia con habilidad.

El cromatismo de su paleta está en consonancia con el de su tierra natal. Precisamente la veterania y su buena formación artística le permiten dar ciertos toques de color que avaloran su obra.

Lekanda no es nuevo en esta ciudad, supuesto que ya expuso en ella varias veces y siempre con éxito.

Gonzalo Puerto

Germà Colón i la Lexicografia Catalana

Lluís Gimeno Beti
Filòleg

L'estudi del lèxic d'una llengua, feina força difícil de dur a terme, comporta el coneixement, al que l'estudia, de moltes altres matèries que han de servir com a context i explicació per a l'esclairiment de molts de mots. Aquesta tasca àrdua implica una permanent integració funcional de la llengua en un conjunt més gran, en aquest cas un coneixement molt profund de la lingüística romànica, és a dir, un coneixement elevat de cada una de les llengües romàniques. Previ també a aquell estudi hi ha d'haver el coneixement de la història i de la història de la cultura europea, de la lingüística general, d'una formació humanística escolar en el domini de les llengües (coneixement del grec clàssic, llatí, francès modern, anglès, alemany), de la literatura i del contorn històric-geogràfic de les llengües romàniques.

Germà Colón, que cursà filologia romànica a les universitats de Barcelona, Lovaina i Zuric, és un dels romanistes més importants d'Europa i acompanyat amb escreix tots els requisits que hem esmentat unes ratlles més amunt. Les seues preocupacions científiques s'han dirigit sobretot a l'estudi del vocabulari romànic, en especial del català, castellà i francès.

Ja d'estudiant s'aficionà al conreu i a la investigació de la nostra llengua i començà a redactar articles que anaven apareixent en les més diverses revistes científiques de l'Estat i fins i tot de l'estranger. N'esmentarem només tres d'aquesta època: les dues primeres, valencianes, la Revista Valenciana de Filologia de la Diputació de València i el Butlletí de la Societat Castellonenca de Cultura, de la benemerènt societat de la nostra ciutat, de la qual és membre. La tercera és suïssa: Orbis de la universitat de Lovaina, on publicà alguns articles relacionats amb el parlar de les comarques de Castelló. Es doctorà a Madrid amb la tesi El habla de Castellón, primer intent seriós de sistematització del lèxic de les nostres terres, que ocupa un lloc molt interessant dins el conjunt del lèxic de tot el domini català pel seu caràcter de transició, fet que el fa doblement atractiu per a qualsevol investigador. Tot aquest procés el dugué a interessar-se pels mètodes de la geografia lingüística i de la dialectologia romànica. Fruit del seu coneixement d'aquests mètodes i d'aquestes matèries el portà a col·laborar amb Antoni M. Badia, Joan Veny i Manuel Companyes en l'elaboració d'un nou atlas del nostre domini lingüístic: l'Atlas Lingüístic del Domini Català (ALDC), el qual no pogué dur a terme per motius laborals. Ha publicat una munició d'articles quasi tots relacionats amb el lèxic en revistes espanyoles i estrangeres així com llibres. La seua constant i sistematitzada labor de filòleg l'ha dut al despullament de textos medievals de diverses llengües romàniques, conseqüència de la qual esmentarem l'edició crítica dels Furs de València (Els Nostres Clàssics, 1970 i ss.). Ací només podem fer un breu comentari d'alguns dels seus escrits, per a la qual cosa hem escollit un article de joventut, un de més madur i un llibre.

L'article de joventut que hem escollit és, per raons òbvies, Castelló i la seua llengua; aparegut l'any 1952 en el butlletí de la societat castellonenca de cultura fou escrit, tal com ens ho indica l'autor, per tal de celebrar el centenari de la translació del nostre poble des de la muntanya al pla. S'hi posa de manifest la rica varietat lingüística que impliquen aquestes terres i també el seu individualisme lingüístic.

Atès que aquestes terres ocupen un lloc central dins el nostre domini, són «lloc de creuament de gran part dels fenòmens gramaticals més característics del domini lingüístic català». Després l'autor passa a citar-ne alguns més interessants, repassant tots els nivells de la llengua: el fonètic, el morfològic i sintàctic i el lèxic. D'aquest darrer nivell hi posarem un exemple que ell ja comenta. Es tracta del verb sortir, que en Catalunya i Balears ha pres el significat d'«eixir», i que en aquestes terres conserva encara el sentit que tenia en la llengua antiga de «eixir amb impetuositat» així que quan diem o sentim dir la frase m'ha sortit l'oli i m'he tacat, no fem més que usar aquell verb amb el sentit que tenia en català antic.

L'any 1968, i durant els dies del 23 al 27 d'abril, es va celebrar a Strasburg un col·loqui internacional sobre la llengua catalana, organitzat pel centre de filologia i de literatures romàniques d'aquella universitat sota la direcció de Georges Straka, eminent romanista francès, on es van presentar diverses ponències sobre aspectes de la nostra llengua. Germà Colón hi presentà «Algunes consideracions sobre el lèxic català». Ací presenta Germà Colón la seua hipòtesi de treball sobre l'estreta relació que hi ha entre la nostra llengua i la llengua occitana, i sobre la necessitat que té tot investigador de la nostra llengua de relacionar els fets d'una llengua amb els de l'altra. Diu que és aberrant d'«escrutar els fenòmens catalans sense prendre en consideració el que ocorre en les terres d'oc. Comenta també el problema de la sub-agrupació romànica del català que ell relaciona més prompte amb el gal·loromànic, i considera que la nostra llengua pertany més a aquest grup.

Finalment ens cal comentar el llibre El léxico catalán en la Romania. Aquest llibre és conformat per uns quants articles. Hi torna a posar de manifest, d'una manera més profunda, l'afinitat de la nostra llengua amb l'àmbit gal·loromànic i sobretot amb l'occità. Parla també d'alguns catalanismes del castellà i també sobre els castellanismes primerencs del català: entre de NUPTIAE i VOTA en la Península Ibèrica, etc..

Germà Colón és figura importantíssima dins l'àmbit de la ciència i conegut internacionalment pels seus escrits. Es hora que els seus paisans castellonencs li retin un homenatge d'admiració i simpatia a ell que tan alt ha sabut deixar el nom de la nostra ciutat.